Helse og omsorg

-10,6 %	41,0 %	10,8 %	1 178,2
Merforbruk	Andel av samlet ressursbruk	Sykefravær	Utførte årsverk

Molde kommune innførte Helseplattformen i november 2023. Dyktige medarbeidere har lært seg et helt nytt journalsystem, vist positiv innstilling og strekt seg langt. Sammen har vi lagt et viktig grunnlag for effektiv drift og samhandling innen helsesektoren i Midt-Norge.

Drift

(Beløp i 1 000 kroner)

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik	Avvik i pst.	Budsjett 2024
Kommunalsjef helse og omsorg	-103 671	-93 465	10 206	-10,9 %	4 581
Kirkebakken omsorgssenter	47 887	40 080	-7 807	-19,5 %	40 772
Råkhaugen omsorgssenter	99 808	89 043	-10 765	-12,1 %	95 056
Glomstua omsorgsdistrikt	147 863	144 846	-3 017	-2,1 %	149 757
Bergmo omsorgsdistrikt	76 815	78 948	2 133	2,7 %	81 819
Kleive og Skåla omsorgsdistrikt	78 259	77 086	-1 173	-1,5 %	77 651
Midsund omsorgsdistrikt	53 223	43 609	-9 614	-22,0 %	42 798
Nesset omsorgsdistrikt	74 965	70 507	-4 458	-6,3 %	70 952
Helsetjenester	126 501	119 246	-7 255	-6,1 %	125 029
Bo- og habiliteringstjenester	393 206	321 517	-71 689	-22,3 %	270 617
Psykisk helse- og rustjenester	61 065	63 294	2 229	3,5 %	56 075
Totalt for helse og omsorg	**1 055 921**	**954 711**	**-101 210**	**-10,6 %**	**1 015 107**

Drift og prioriteringer i budsjettet

Helse- og omsorgsplan for Molde kommune 2021–2033 ble vedtatt i september 2021. For å utvikle fremtidsrettede og bærekraftige tjenester peker helse- og omsorgsplanen på fire viktige satsningsområder:

- tidlig innsats og forebygging
- samskaping og samhandling
- dimensjonering og utvikling av tjenestetilbud
- rekruttering og kompetanse

Mål og strategier blir fulgt opp med tiltak gjennom virksomhetsplaner på enhetsnivå. Sektoren har i 2023 arbeidet med mange spennende oppgaver og prosjekt knyttet til de fire satsningsområdene og her nevnes noen:

- Innføring av Helseplattformen fra november krevde omfattende ressursinnsats gjennom store deler av året. Sektoren har utgiftsført netto 10,9 mill. kroner til innføringsprosjektet der mesteparten er lønnsutgifter til instruktører og prosjektledere samt vikarutgifter når ansatte gjennomførte kurs og egentrening.
- Prosjekt lokalisering og dimensjonering av institusjoner og botilbud startet opp i januar 2023. I første halvår deltok sektoren i prosjektarbeid i samarbeid med eksternt konsulentfirma (PwC). Arbeidet ble gjennomført innenfor ramme på 1,0 mill. kroner. Kommunestyret fikk presentert sluttrapport i september, arbeidet med dette prosjektet vil pågå i flere år fremover.
- Molde helse- og mestringsarena flyttet inn i nye lokaler fra juli 2023 og er planlagt formelt åpnet i april 2024. Det er utviklet et lager og logistikksystem i samarbeid med Kristiansund kommune som også andre kommuner har vist interesse for. Kommunen ønsker å utvikle hjelpemiddelforvaltningen til en fremtidsrettet tjeneste i samarbeid med innbyggere, akademia, ulike lag og foreninger samt privat næringsliv.
- I løpet av 2023 ble det gjennomført forberedelser for etablering av interkommunal legevaktsentral med oppstart i januar 2024. Denne tjenesten har tidligere vært kjøpt fra helseforetaket, men ble avsluttet i forbindelse med flytting av sykehuset til Hjelset. Molde kommune overtar ansvaret for legevaktsentralen og drifter den som vertskommune for de fem kommunene som er med i Molde interkommunale legevakt.
- Etablering av tverrsektorielt boligkontor startet opp i juni 2023 som en prøveordning. En strategi i helse- og omsorgsplanen er at innbyggerne kan ta ansvar for egen boligsituasjon gjennom hele livsløpet. Det tverrsektorielle boligkontoret skal bidra til dette ved å formidle kommunale gjennomgangsboliger samt gi assistanse på det private boligmarkedet.
- I budsjett 2023 var det vedtatt reduksjon av 24 sykehjemsplasser. Våren 2023 ble det redusert med 8 plasser ved Nesset sykehjem og 6 plasser ved Midsund sykehjem. Ved Glomstua sykehjem var det opprinnelig planlagt reduksjon av 10 plasser, og 6 av disse ble redusert våren 2023. På grunn av et økende antall utskrivningsklare pasienter ble avvikling av de siste 4 plassene ved Glomstua sykehjem ikke gjennomført.
- Styrking av hjemmebaserte tjenester på 2,6 mill. kroner ble bevilget i budsjett 2023. Økningen ble disponert til helse- og mestringsteknologi som skal bidra til at innbyggerne kan bo lengst mulig i eget hjem.
- Sektoren fikk styrket rammen med 3,3 mill. kroner fra kommunens integreringstilskudd. Beløpet ble i sin helhet lagt til enhet helsetjenester som oppskalerte det eksisterende tjenestetilbudet på grunn av bosetting av et høyt antall flyktninger.

For mer utfyllende informasjon vises til årsrapport 2023 for staber i sektor helse og omsorg.

Flere prosjekter og endringsarbeid i sektor helse og omsorg er også nærmere omtalt her.

Mer-/mindreforbruk per år

(Beløp i 1 000 kroner)

	2023	2022	2021
Regnskap	1 055 921	987 705	918 604
Budsjett	954 711	912 713	857 662
Avvik	**-101 210**	**-74 992**	**-60 942**

Sektoren fikk et samlet merforbruk på 101,2 mill. kroner i 2023. Dette tilsvarer 10,6 prosent. Sektoren lykkes heller ikke i 2023 å nå målet om økonomisk balanse. Merforbruket i 2023 er 26,2 mill. kroner større enn merforbruket i 2022, og flere av avvikene er en videreføring av uløste utfordringer fra tidligere år.

Resultatområde kommunalsjef helse og omsorg hadde et mindreforbruk på 10,2 mill. kroner. Brukerbetaling fra sykehjemsdrift fikk en merinntekt på 11,9 mill. kroner. Avviket skyldes i hovedsak forsinket reduksjon av sykehjemsplasser, samt at færre plasser ble avviklet enn opprinnelig vedtatt. Utgifter til utskrivningsklare pasienter fikk et merforbruk på 7,5 mill. kroner. Videre bidro tilskuddsordning for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester og ufordelt budsjettpost til mindreforbruket.

Kirkebakken omsorgssenter fikk et merforbruk på 7,8 mill. kroner. Pasienter som overføres fra helseforetaket med økt ressursbehov har ført til merforbruk av lønnsutgifter. Forsinket nedbemanning etter tidligere års reduksjon av sykehjemsplasser har også bidratt til merforbruket.

Råkhaugen omsorgssenter fikk et merforbruk på 10,8 mill. kroner. Avviket er knyttet til sykehjemsdriften der pasienter med utfordrende demenssykdom har økt ressursbehovet. Spesielt har økt bemanning på natt og et høyt sykefravær bidratt til merforbruket.

Glomstua omsorgsdistrikt fikk et merforbruk på 3,0 mill. kroner. Avviket er i hovedsak innen hjemmebaserte tjenester og skyldes rekrutteringsutfordringer som fører til økt bruk av overtidslønn og ekstra innleie til ressurskrevende tjenester.

Bergmo omsorgsdistrikt fikk et mindreforbruk på 2,1 mill. kroner som i hovedsak skyldes vakante stillinger innen hjemmebaserte tjenester.

Kleive og Skåla omsorgsdistrikt fikk et merforbruk på 1,2 mill. kroner som i hovedsak er knyttet til sykehjemsdriften. Rekrutteringsutfordringer førte til økt bruk av overtidslønn. Enheten måtte også foreta utskifting og reparasjon av utstyr og hjelpemidler som bidro til merforbruket.

Midsund omsorgsdistrikt fikk et merforbruk på 9,6 mill. kroner som er fordelt både på sykehjemsdriften og på hjemmebaserte tjenester. I hjemmetjenesten er merforbruket knyttet til vedtak om tjenester med økt ressursbehov. Enheten har store rekrutteringsutfordringer og fikk utgifter til vikarbyrå på 3,9 mill. kroner. I tillegg har et høyt sykefravær og vakante stillinger medført økte utgifter til overtidslønn og tariffestede tillegg.

Nesset omsorgsdistrikt fikk et merforbruk på 4,5 mill. kroner. Sykehjemsdriften har det største merforbruket med 2,5 mill. kroner. Avviket skyldes beboere med økt ressursbehov som har medført økte utgifter. Tjenester til hjemmeboende fikk et merforbruk på 1,7 mill. kroner, her er det også økte lønnsutgifter på grunn av mangel på vikarer samt merutgifter ved innlevering av fossile leasing biler.

Helsetjenester fikk et merforbruk på 7,3 mill. kroner. Avviket er knyttet til legevakt og legetjenester som på grunn av rekrutteringsutfordringer har fått økte utgifter til kjøp av pasientlister, praksiskompensasjon og overtidslønn. Bruk av vikarbyrå har også bidratt til merforbruket.

Sektorens største avvik er knyttet til bo- og habiliteringstjenester som fikk et merforbruk på 71,7 mill. kroner. Avviket er i hovedsak merforbruk på lønnsutgifter både til faste stillinger, overtidslønn og tariffestede tillegg. Enheten har også hatt utgifter til vikarbyrå med 2,7 mill. kroner. Enhetens merforbruk i 2022 var på 52,2 mill. kroner og avviket har økt ytterligere i 2023 på grunn av vedtak om nye og endrede tjenestebehov. Rekrutteringsutfordringer og et høyt sykefravær bidrar også til merforbruket.

Psykisk helse- og rustjenester fikk et mindreforbruk på 2,2 mill. kroner som i hovedsak skyldes avvikling av barnebolig fra desember og vakante stillinger.

Sykefravær

Sykefravær per enhet

	2023	2022	2021
Kommunalsjef helse og omsorg	3,6 %	6,5 %	5,9 %
Kirkebakken omsorgssenter	10,7 %	12,0 %	15,5 %
Råkhaugen omsorgssenter	12,9 %	15,0 %	9,4 %
Glomstua omsorgsdistrikt	9,8 %	11,3 %	12,9 %
Bergmo omsorgsdistrikt	14,0 %	12,7 %	14,1 %
Kleive- og Skåla omsorgsdistrikt	9,3 %	9,1 %	8,4 %
Midsund omsorgsdistrikt	10,0 %	10,9 %	8,7 %
Nesset omsorgsdistrikt	7,6 %	8,6 %	10,3 %

	2023	2022	2021
Helsetjenester	7,9 %	10,5 %	7,3 %
Bo- og habiliteringstjenester	12,6 %	11,1 %	11,3 %
Psykisk helse og rustjenester	11,9 %	11,2 %	6,4 %
	10,8 %	**11,1 %**	**10,4 %**

Sykefravær fordelt på varighet

Sykefravær fordelt på egen- og legemeldt

Molde kommune har mål om et sykefravær på under 6,0 prosent over tid.

Sektoren hadde et sykefravær på 10,8 prosent, som er en nedgang på 0,3 prosentpoeng.

Nasjonalt vises det til at ansatte i sykehjem og hjemmetjenesten opplever 50 prosent av de ansatte høye emosjonelle krav. 34 prosent av de ansatte i sykehjem har vært utsatt for vold og eller trusler på jobb. 32 prosent utfører tunge løft som kan gi muskel- og skjelettplager.

Organisasjonen har lagt til rette for at enhetene skal kunne arbeide systematisk med HMS. Det systematiske arbeidet med å kartlegge, risikovurdere og sette i gang tiltak og gjennomføre tiltak innenfor arbeidsmiljøfaktorene, skal bidra til å redusere det arbeidsrelaterte sykefraværet. Internkontrollen viser at enhetene kan bli bedre på å kartlegge og risikovurdere arbeidsmiljøfaktorene.

Det psykososiale arbeidsmiljø, det emosjonelle arbeidsmiljøet og muskel- og skjelettplager er den største årsaken til arbeidsrelatert sykefravær.

Enhetene arbeider godt med det lovpålagte oppfølgingsarbeidet overfor den enkelte medarbeider som har langtidsfravær. I tillegg er det satt fokus på nærværsarbeid, og at de ansatte skal ha et godt og trygt arbeidsmiljø.

I 2023 har 7 av 11 enheter hatt nedgang i sykefraværet. Det jobbes mer og mer systematisk med HMS- og nærværsarbeid på enhetene.

Eksempel på tiltak som har virket positivt er:

- «En bra dag på jobb» Tar tak i relevante arbeidsmiljøutfordringer, slik at medarbeidere og ledelse sammen kan skape gode prosesser i det forebyggende arbeidsmiljøarbeidet.
- Systematisk HMS-arbeid – kartlegging, risikovurdering, tiltak og handlingsplaner og gjennomføring.
- Tettere samarbeid med NAV arbeidslivssenter og bedriftshelsetjenesten.
- Tilrettelegging for tidligere tilbakekomst etter langtidsfravær.
- Bistand i prosesser innen arbeidsmiljøfaktorene og individuell oppfølging
- Innføring av Vismaveilederen har gitt de ansatte en trygghet i det organisatoriske arbeidsmiljøet, ved at de får lett tilgjengelig viktig informasjon om lover og forskrifter innen sitt fagområde og tilgang på gode e-læringskurs.
- Avdelingsledere i helse og omsorg har fått tydeligere delegert personalansvar og opplæring i de verktøy de trenger for å utøve personalansvaret.
- Tiltak fra enhetenes arbeid med resultatene fra medarbeiderundersøkelsen i 2022.
- Implementeringen av fast agenda for HMS-møtene i organisasjonen, der tema innen avviksstatistikk, psykososiale-, fysiske-, ergonomiske-, kjemiske- og biologiske- og det organisatoriske arbeidsmiljø er faste poster.

Eksempel på enhet som har hatt effekt av tiltak for å redusere sykefraværet er Nesset omsorgssenter, som gjennom 2023 har hatt mange samlinger med de ansatte der de har hatt stort fokus på forbedringsarbeid og systematisk HMS-arbeid.

Eksempel på tiltak det forventes effekt av på sikt: Bergmo omsorgssenter har i samarbeid med bedriftshelsetjenesten arbeidet med å aktivisere HMS-gruppen i en samskapende prosess for å jobbe strukturert med å utvikle eget arbeidsmiljø. Det bestod av fem verksteder på to timer i løpet av 4–6 måneder. Bo- og habilitering har i samarbeid med NAV, stab og hovedverneombud satt i gang «en bra dag på jobb» på to avdelinger.

Det tar tid å implementere nærværsarbeidet inn i alle enheter. Ved utgangen av 2023 er grunnmuren på plass og alle ledere har de verktøy de trenger for å kunne jobbe systematisk med reduksjon av sykefravær og økt nærvær.

Årsverk

	Årsverk 2023				Utførte årsverk	
	Faste	Variable	Sykefravær	Utførte	2022	2021
Kommunalsjef helse og omsorg	27,8	0,5	-1,0	27,3	24,6	25,7
Kirkebakken omsorgssenter	34,3	18,6	-3,7	49,3	50,8	58,2
Råkhaugen omsorgssenter	88,5	29,5	-11,5	106,5	103,4	107,6
Glomstua omsorgsdistrikt	116,3	60,9	-11,4	165,9	174,7	169,3
Bergmo omsorgsdistrikt	61,9	27,9	-8,7	81,1	87,6	89,2
Kleive og Skåla omsorgsdistrikt	67,3	22,6	-6,3	83,6	84,8	83,2
Midsund omsorgsdistrikt	46,7	11,6	-4,7	53,7	56,7	56,6
Nesset omsorgsdistrikt	75,3	15,0	-5,7	84,6	86,0	84,4
Helsetjenester	111,7	4,3	-8,9	107,2	103,7	104,8
Bo- og habiliteringstjenester	279,8	111,2	-35,4	355,6	361,7	337,5
Psykisk helse- og rustjenester	63,2	8,1	-7,5	63,9	71,6	71,3
	972,8	**310,2**	**-104,8**	**1 178,2**	**1 205,8**	**1 187,8**

Totalt ble det utført 1178,2 årsverk i sektoren i 2023. Dette er en reduksjon på 27,6 årsverk fra 2022 til 2023. Antall faste og variable årsverk ble redusert med 31,0 årsverk. I tillegg ble antall årsverk som ikke ble utført på grunn av sykefravær redusert med 3,4 årsverk fra 2022 til 2023.

Det er spesielt to hendelser av forbigående karakter som har påvirket sektorens årsverksutvikling de siste årene. På grunn av koronapandemien økte sektorens utførte årsverk med 18,9 årsverk i 2022 og 6,7 årsverk i 2021. Den andre årsaken til økning i utførte årsverk er innføring av Helseplattformen i 2023. Det er beregnet at innføring av Helseplattformen i 2023, med mye tid til opplæring av ansatte, førte til 14,1 flere utførte årsverk. Innføring av Helseplattformen i 2023 ga dermed en mindre økning i utførte årsverk enn koronapandemien gjorde i 2022.

Resultatområde kommunalsjef økte med 2,7 utførte årsverk fra 2022 til 2023 som i hovedsak skyldes innføring av Helseplattformen som medførte behov for prosjektledere, instruktører samt arbeid med migrering av data fra tidligere system.

Kirkebakken omsorgssenter reduserte med 1,5 utførte årsverk fra 2022 til 2023 . Koronapandemien bidro til at det ble brukt flere årsverk i 2022 enn i 2023.

Råkhaugen omsorgssenter økte med 3,1 utførte årsverk fra 2022 til 2023. Endringen skyldes pasienter med økt ressursbehov som har bidratt til en økning i antall utførte årsverk.

Glomstua omsorgsdistrikt fikk den største reduksjonen fra 2022 til 2023 med 8,8 utførte årsverk som i hovedsak skyldes reduksjon av sykehjemsplasser.

Bergmo omsorgsdistrikt reduserte med 6,5 utførte årsverk fra 2022 til 2023 som i hovedsak skyldes vakante stillinger i hjemmetjenesten. Av samme årsak reduserte Kleive og Skåla omsorgsdistrikt med 1,2 utførte årsverk fra 2022 til 2023.

Midsund omsorgsdistrikt reduserte med 3,0 årsverk som i hovedsak skyldes reduksjon av antall sykehjemsplasser samt endret ressursbehov i hjemmetjenesten. Enheten har i tillegg brukt vikarbyrå i 2023 som ikke inngår i årsverksoversikten.

Nesset omsorgsdistrikt reduserte med 1,4 utførte årsverk som i hovedsak skyldes reduksjon av antall sykehjemsplasser.

Helsetjenester økte med 3,5 utførte årsverk fra 2022 til 2023. Tilsetting av fastleger som tidligere var i privat næringsdrift, oppskalering på grunn av mottak av flyktninger og redusert sykefravær er hovedårsak til økt antall årsverk. Enheten har i tillegg brukt vikarbyrå som ikke inngår i årsverksoversikten.

Bo- og habiliteringstjenester fikk en reduksjon med 6,1 færre utførte årsverk i 2023. Enheten tok i bruk nye turnuser fra mai som bidro til en reduksjon av faste årsverk. Økt sykefravær har medført en reduksjon på 2,7 årsverk. Enheten har i tillegg brukt vikarbyrå i 2023 som ikke inngår i årsverksoversikten.

Psykisk helse- og rustjenester reduserte med 7,7 utførte årsverk som i hovedsak skyldes avvikling av barnebolig i 2023.

Investeringer

(Beløp i 1 000 kroner)

	Prosjekt	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik	Ferdigstilt
Stabsnivå sektor helse og omsorg					
Helseplattformen	73015	76 198	82 000	5 802	
Lokalisering og dimensjonering av institusjoner og botilbud	73012	986	1 600	614	
Omsorgssenter og omsorgsdistrikt					
Bergmo omsorgssenter - dagsenterbuss	73009	1 179	1 400	221	ja
Glomstua omsorgsdistrikt - matbil	73016		1 500	1 500	
Råkhaugen omsorgssenter - vaskeribil	73017		1 400	1 400	
Utskifting senger omsorgssenter	73013	1 904	4 200	2 296	
		80 267	**92 100**	**11 833**	

Stabsnivå sektor helse og omsorg

Helseplattformen

Journalsystemet ble tatt i bruk fra november 2023, men det pågår fortsatt noe feilretting og utvikling av systemet. Prosjektet fikk et mindreforbruk på 5,8 mill. kroner av en totalramme på 82,0 mill. kroner. Det var lagt inn en usikkerhetsavsetning på 4,6 mill. kroner. I tillegg har ikke fastlegekontorene tatt i bruk systemet som planlagt i forprosjektet. Dette er forhold som har bidratt til mindreforbruket.

Lokalisering og dimensjonering av institusjoner og botilbud

Kjøp av tilstandsanalyse for helse- og omsorgsbygg ble utgiftsført i regnskap 2023 med 1,0 mill. kroner. Dette er et prosjekt som vil pågå over flere år, med en totalramme er på 400,0 mill. kroner.

Omsorgssenter og omsorgsdistrikt

Bergmo omsorgssenter - dagsenterbuss

Ny minibuss til Bergmo dagsenter ble kjøpt inn i 2023. Investeringsprosjektet fikk et mindreforbruk på 0,2 mill. kroner i forhold til totalramme på 1,4 mill. kroner.

Glomstua omsorgsdistrikt – matbil

Forsinkelser i innkjøpsprosessen førte til at ny matbil ikke ble kjøpt inn i 2023.

Råkhaugen omsorgssenter – vaskeribil

Avklaringer i innkjøpsprosessen rundt muligheter for elbil førte til at ny vaskeribil ikke ble kjøpt inn i 2023.

Utskifting senger omsorgssenter

Prosjektet fikk et mindreforbruk på 2,3 mill. kroner som skyldes behov for ny anbudsrunde som forsinket innkjøpsprosessen. Det er skiftet ut senger ved Kirkebakken og Bergmo sykehjem. Ubrukt ramme forventes brukt ved andre institusjoner i 2024.